

ÜNİVERSİTE SINAVLARINA HAZIRLIK

TYT

Bütün kitaplar cepte, tablette, masanda

KONU ÖZETLERİ

HIZ KAZANDIRAN TEKNİKLER

YENİ NESİL ÖZGÜN SORULAR

PRATİK BİLGİLER

VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

MEB
ÖĞRETİM PROGRAMI VE
ÖSYM SORU TARZINA GÖRE
HAZIRLANMIŞTIR

TAMAMI VIDEO ÇÖZÜMLÜ

TARİH

SORU BANKASI

Fatih GÜNDÜZ

Arti - Yapay
Zekâ Asistan

Dijital Öğrenme
Ayak İzi

Hibrit Kitap
Teknolojisi

QR KODU OKUTARAK
HİBRİT KİTABA ULAŞABİLİRSİNİZ

PEGEM YAYINLARI

TYT TARİH TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

FATİH GÜNDÜZ

ISBN 978-625-6829-19-0

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayinevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

2. Baskı: Ankara

Proje-Yayın: Şevval Aksoy
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Repro Bir Mat. Kağ. Rek. Tas. Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA
0.312 395 20 29

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa - Sertifika No: 47381

İLETİŞİM

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

pegem@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Video çözümleri görebilir.

Detaylı anlatım için
QR kodu okutunuz.

Arti - ASİSTAN

- 1 Kullanıcılar hibrit kitapta çözdükleri sorular sonrasında Arti - ASİSTAN sekmesinde öğrenme durumlarına dair anahtar kelimeler ile başarılı/başarısız oldukları konuları detaylı olarak görüntüleyebilir.

Yapay zekâ, soruları çözmeye başladıkları andan itibaren kullanıcıların başarı durumlarını tespit edecektir.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza ve soru robotunuza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

**Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2024 tarihine kadar geçerlidir.
Hibrit kitaplara kasım ayı itibarıyla erişim sağlanacaktır.**

**Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55**

Tarih ve Zaman	1
İnsanlığın İlk Dönemleri	12
Orta Çağ'da Dünya	22
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası	29
İslam Medeniyetinin Doğuşu	40
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri	51
Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi	60
Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)	67
Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler	76
Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti	82
Dünya Gücü Osmanlı Devleti (1453-1595)	88
Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilâtı	99
Klasik Çağ'da Osmanlı Toplum Düzeni	105
Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)	111
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	120
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)	128
Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri	138
Sermaye ve Emek	150
XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat	156
XX. Yüzyılın Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya	162
Millî Mücadele	174
Atatürkçülük ve Türk İnkılabı	193
İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya (1919-1938)	209
Cevap Anahtarı	215

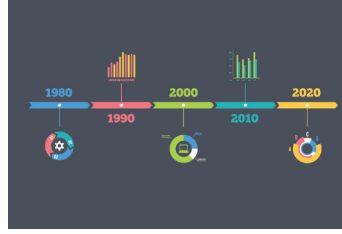
TARİH VE ZAMAN

- Siyasî → Osmanlı Birliği'nin kurulması
- Sosyal → İlk Türk göçleri
- Ekonomik → Kapitülasyonlar
- Kültürel → Çivi yazısının icadı
- Askerî → Talas Savaşı
- Dinî → İslamiyet'in doğuşu
- Mimarî → Topkapı Sarayı

Tarihî Olay	Tarihî Olgu
Yazının icadı	Tüm ulusların tarih çağlarına geçmesi
Talas Savaşı	Türk-İslam kültürünün yayılması
Malazgirt Savaşı	Anadolu'da Türk-İslam kültürünün yerleşmesi
İstanbul'un Fethi	İstanbul'da Türk-İslam eserlerinin oluştu- rulması

Coğrafya (Yer Bilimi)

Kronoloji
(Takvim-Zaman Bilimi)

Arkeoloji (Kazı Bilimi)

Antropoloji (Irklar Bilimi)

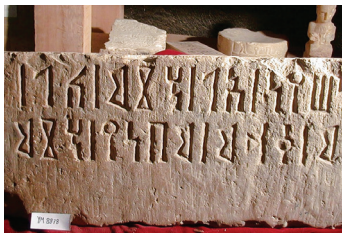
Diplomasi (Siyaset Bilimi)

Etnografya
(Kültür Bilimi)

Sosyoloji (Toplum Bilimi)

Nüzmatic
(Meskukat Para Bilimi)Epigrafya
(Kitabeler Bilimi)

Paleografya (Yazı Bilimi)

Heraldik (Arma Bilimi)

Kimya-Karbon 14 Metodu
(Yaş Hesaplama Bilimi)

TEST - 1

1. Bazı fikir adamları ve tarihçilerin tarih hakkındaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Leopold von Ranke: Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur.

Ahmet Cevdet Paşa: Tarih bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil, geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.

Halil İnalcık: Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Verilen tanımlara göre tarihle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tarih araştırmalarının temelinde gözlem metodunun yer aldığı
B) Tarihçilerin sadece insan topluluklarının yaşamlarını araştırdıkları
C) Tarih araştırmalarında belgelere dayanma ve kaynak tenkidinin önemli bir metot olduğu
D) Tarihî olayların sebeplerinin birbirleriyle bağlantılı olduğu
E) Tarihî olayların farklı coğrafyalarda gerçekleştiği

2. Tarih, insan topluluklarının yaşayışlarını, kültür ve uygarlık alanında yapmış oldukları ilerlemeleri zaman ve yer göstererek doğru olarak inceleyen ve anlatan bir bilim dalıdır. İnsana özgü olan her şey tarihin konusuna girer.

Bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisinin tarihin araştırma alanına girdiği söylenemez?

- A) Barışlar ve antlaşmalar
B) Toplulukların devletleşme süreçleri
C) Arkeolojik buluntular ve mimari kalıntılar
D) Toplulukların dinî inançları
E) İnsan topluluklarının yaşadıkları bölgelerdeki yeryüzü şekillerinin oluşumu

3.

Tarihsel olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelen değişimlere tarihsel olgu denir.

Olgular, geneldir, süreklilik gösterir ve soyuttur.

Bu açıklamalara göre aşağıdakilerden hangisi tarihsel olguya örnek gösterilemez?

- A) Fransız İhtilali'nin yaşanması
B) Anadolu'nun Türkleşmesi
C) Türklerin İslamiyet'i kabul etmesi
D) Türklerin yerleşik hayata geçmesi
E) Sömürgecilik faaliyetlerinin hızlanması

4.

Talas Savaşı

744 yılında II. Kök Türk Devleti'ni yıkan Uygurlar, onların yerini dolduramadı. Bu nedenle Çinliler batıya doğru ilerlemeye başladı. Bunun üzerine Karluk Türkleri tarafından desteklenen Müslüman Araplar ile Çinliler arasında 751 yılında meydana gelen Talas Savaşı'nda Çinliler ağır bir yenilgiye uğradı. Çinliler bu yenilgiden sonra Batı Türkistan'a hâkim olma emellerinden vazgeçmek zorunda kaldı. Türk boyları Çin baskısından kurtuldu. Batı Türkistan'da sarsılan Türk nüfuzu yeniden kuruldu. Türk-Arap mücadelesi Talas Savaşı'ndan sonra yerini dostluğa ve iş birliğine bıraktı. Sağlanan bu barış ortamında İslâmiyet'in Türkler arasında yayılması hızlandı.

Tarih, geçmişte yaşanan olayları yer ve zaman belirterek sebep ve sonuç ilişkisi içerisinde belgelere dayalı olarak ele alan bir bilim dalıdır.

Tarihin tanımı dikkate alındığında verilen olay metninde,

- I. zaman,
II. mekân,
III. sonuç

unsurlarından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

5. İbn Haldun'un "Geçmişler geleceğe, suyun suya benzemesinden daha çok benzer." demiştir.

İbn Haldun'un bu sözünden yola çıkılarak,

- I. Geçmişle gelecek arasında önemli bir ilişki vardır.
- II. Geçmişteki olayların bilinmesi, günümüzdeki olayların daha iyi değerlendirilebilmesini sağlar.
- III. Geçmiş olayların bilinmesi ve değerlendirilmesi, gelecek olaylara fikren ve manen hazırlanılmasına ortam hazırlar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

6. Kurtuluş Savaşı'nda Batı Cephesi'ni araştıran bir tarihçi Mezopotamya uygarlığı ile ilgili araştırma yapan bir tarihçiden daha çok bilgi edinebilir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tarihçi olaylara objektif yaklaşmalıdır.
B) Tarihî olaylar kendi döneminin şartlarına göre değerlendirilmelidir.
C) Günümüze yakın dönemlerle ilgili araştırmalarda kaynak bulmak daha kolaylaşır.
D) Tarihî araştırmalar yapılırken farklı bilim dallarından yararlanılabilir.
E) Tarihî araştırmalarda deney ve gözlem metodu kullanılamaz.

7. Mustafa Öğretmen tarih biliminin yöntemini anlatırken tarihin olay ve olguları açıklarken deney ve gözleme dayanmadığını söylemiştir.

Mustafa Öğretmen'in bu söylemi tarihin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Döneminin şartlarına göre değerlendirilmesi
B) Farklı sınıflandırmalarının olması
C) Günümüze ışık tutması
D) Tekrarlanamaz olması
E) Farklı bilim dalları ile etkileşim içinde olması

8. Tarih, bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için kaynaklardan yararlanır. Tarihi bilgiye kaynaklık eden malzemeler birinci elden ve ikinci elden kaynaklar olarak iki grupta incelenebilir. Birinci elden kaynak olayın geçtiği döneme ait belge, arkeolojik buluntu, para, kitabe vb.dir. İkinci elden kaynak ise olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak ortaya konulan eserlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birinci elden kaynak değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nde Divanihümayun kayıtlarının tutulduğu mühimme defterleri
B) İlber Ortaylı'nın *Türklerin Tarihi* adlı kitabı
C) Üzerinde Kök Türk kağanı ve hatunun resmi olan para
D) TBMM toplantılarının kayda geçirildiği zabıt cerideleri
E) Sivas Kongresi kararıyla çıkarılmaya başlanan İrade-i Milliye gazetesi

9. Tarih, insanların geçmişte yaşadıkları olayları yer ve zaman belirterek, sebep ve sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır.

Yalnızca bu tanımdan yola çıkılarak tarihin aşağıdaki bilim dalı çiftlerinin hangisinden en fazla yararlandığı söylenebilir?

- A) Coğrafya - Kronoloji
B) Heraldik - Etnografya
C) Filoloji - Paleografya
D) Antropoloji - Nüvizmatik
E) Etnografya - Filoloji

10. "Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk'ün bu sözünden yola çıkılarak,

- I. Bireylerin mensubu oldukları milletin geçmişini öğrenmesi, o millete aidiyet duygusunu güçlendirir.
- II. Milleti daha ileriye götürecek gücün ortaya çıkmasında tarihin bilinmesi etkilidir.
- III. Tarih bireylerde millî bilinç ve kendine güven duygularını ortaya çıkarır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

11. Hititlerin başkenti Hattuşaş Çorum'un güneybatısında Boğazkale ilçesinde yer almaktadır. Fransız gezgin Charles Texier tarafından keşfedilen Hattuşaş'ta 1906 yılında başlayan kazılar sonucunda yerleşimin Hititlerin başkenti olduğu anlaşılmıştır. Hattuşaş ile birlikte çivi yazılı tablet arşivleri de UNESCO'nun dünya belleği listesinde yer almaktadır. Bu tabletlerde "Bin Tanrı İli" şeklinde geçen Hattuşaş'ta birçok anıtsal kapı, saray kompleksi, tahıl ambarları, Hititlere ait en uzun hiyeroglif yazıyı içeren Nişantepe Yazıtı gibi çok sayıda yapı ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca 3.500'ü aşkın mühür baskısının bulunduğu bir arşiv, Hitit kraliyet ailesi mensuplarının soyağacı konusunda önemli ayrıntılar sağlamıştır.

Bu parçaya göre Hattuşaş ile ilgilenen bir tarihinin aşağıdaki bilim dallarının hangisinden faydalandığı söylenebilir?

- A) Antropoloji   B) Arkeoloji   C) Paleografya
D) Epigrafi   E) Heraldik

12. Orhun harfleriyle yazılı kitabelerden 12. yüzyılda tarihçi Cüveynî, *Tarih-i Cihangüşa* adlı eserinde bahsetmişti. Bu kitabelere ilim dünyasında dikkati çeken kişi İsveçli Subay Strahlenberg olmuştur. Strahlenberg 1730'da araştırmalarının sonucunu yayımlamış bu çalışmasında Yenisey Kitabeleri'nden de bahsetmiştir. 1891'de Radloff'un başkanlığındaki bir ilim heyeti de kitabeler üzerinde çalışmalar yapmıştır. Danimarkalı bilim insanı Thomsen, kısa bir süre sonra kitabeler üzerindeki yazıları okumayı başarmıştır. Kitabelerde Türklerin yaşayışları, kültürleri ve devlet yönetimleriyle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Verilen metne göre tarihin;

- I. epigrafi,
- II. paleografya,
- III. etnografya

bilim dallarının hangilerinden faydalandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

13. *Orta Asya Türk Tarihi* adlı kitap yayımlayan bir tarihçi aşağıdaki sınıflandırmalardan hangisini yapmış olur?

- A) Mekâna göre
B) Zamana göre
C) Konuya göre
D) Belgelere göre
E) Yüzyıla göre

TEST - 2

1.

GAZETE

Mardin'in Dargeçit İlçesi'nde bulunan Boncuklu Tarla'nın Göbeklitepe'den bin yıl daha öncesine giden bulgular içeriyor. Yapılan kazı çalışmaları sonucunda Göbeklitepe ile benzer binaların olduğu bazı yerlerde Göbeklitepe'den de eskiye dayanan yapıların olduğu ortaya çıkmış, Kamusal alan, tapınak, dinî mekân denilen binaların daha eskiye giden örnekleri Boncuklu Tarla'da tespit edilmiştir.

Verilen gazete haberine göre tarih bilimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Deney ve gözlemden yararlanmaz.
- B) Yeni bilgi ve bulgulara göre değişebilir.
- C) Resmî belgelere dayalı araştırmaların güvenilirliği artar.
- D) Objektif değerlendirilmesi gerekir.
- E) Olayları yer ve zaman göstererek inceler.

2.

Tarihî olaylar incelenirken zamana, mekâna, araştırma konusuna göre sınıflandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi mekâna göre sınıflandırmaya örnek gösterilebilir?

- A) XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti
- B) Orta Çağ Tarihi
- C) Eski Türk devletlerinde askerlik
- D) Atatürk Dönemi Türk dış politikası
- E) Mezopotamya uygarlıkları

3.

Zeynep Öğretmen tarih dersinde sınıfa eski dönemlere ait madenî para örnekleri getirmiş ve paraların incelenmesinin hangi bilim dalının alanı olduğunu sormuştur.

Öğrenciler aşağıdakilerden hangisini söylerlerse soruya doğru cevap vermiş olurlar?

- A) Epigrafi
- B) Etnografya
- C) Nüvizmatik
- D) Heraldik
- E) Diploması

4.

İngiliz tarihçi John Tosh *Tarihin Peşinde* adlı eserinde tarihçinin görevini şu sözlerle ifade etmiştir: "İnceleyeceği çağın insanının kimliğine bürünüp dünyayı onun gözlelerinden görerek ve mümkün olduğu kadar onun standartlarıyla değerlendirerek o insanın neyi, niçin yaptığını bulmaktır."

Bu sözün tarihin araştırılması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini ifade ettiği söylenebilir?

- A) Araştırılan dönemin koşullarının dikkate alınması
- B) Farklı kaynakların kullanılması
- C) Tarihe yardımcı bilim dallarından yararlanılması
- D) Resmî kaynaklara öncelik verilmesi
- E) Elde edilen belgelerin tasnif edilmesi

5.

Tarihsel olaylar ve olgular hakkında bize bilgi veren her türlü belge ve malzeme kaynaktır. Kaynaklar araştırılan konuya göre arşiv, kütüphane gibi yerlerden temin edildikten sonra sınıflandırılır. Birinci ve ikinci elden kaynaklar belirlenir. Daha sonra analiz aşamasına geçilerek eldeki bilgilerin öncelikli olarak objektifliği, güvenilirliği ve kanıtlanabilirliği tespit edilir.

Bu parçaya göre aşağıdaki kaynaklardan hangisinin araştırılan dönemle ilgili olarak objektifliğinin ve güvenilirliğinin diğerlerinden daha az olduğu söylenebilir?

- A) Ferman
- B) Resmî gazete
- C) Hatıratlar
- D) Kanun ve tüzükler
- E) TBMM tutanakları

P
E
G
E
M
Y
A
Y
I
N
L
A
R
I